מו:

אמאי קאמר ומה מי שאינו נגאל באלה נילף שכיר שכיר. פירוש

ילפינן שכיר שכיר לומר שיהא מוכר עלמו לישראל נגאל באלה מנמכר

לעובד כוכבים מ"מ נילף מוכי תשיג וי"ו מוסיף על ענין ראשוןש וילמד

מוכר עלמו לישראל נגאל באלה

מנמכר לעובד כוכבים ויש לומר

דעביד ק"ו ממכרוהו ב"ד שאינו כתוב

למעלה י בנמכר לעובד כוכבים וא"ת

היכי תיסק אדעתין דנילף מכרוהו

ב"ד מנמכר לעובד כוכבים בג"ש

דשכיר שכיר הא אמרתי דסברא לומר

גבי מכרוהו ב"ד דליקנסיה משום

דעבד איסורא וי"ל דבתר דגלי קרא

לעיל שיולה ביובל הע"ג דעבד היסורה

כדמפרש הוה בעי למילף שכיר שכיר

שיגאל באלה אי לאו הוה קרא וא"ת

אכתי היכי בעי למילף שכיר שכיר

שיגאל באלה מנמכר לעובד כוכבים

מה לנמכר לעובד כוכבים דין הוא

שיגאל באלה כדי שלא יטמע בין

העובדי כוכבים וי"ל דהאי סברא שלא

יטמע אינה כתובה ואין לסתור מהך

סברא: אכזר קרא יגאלגו. הקשה ה"ר מאיר למאי דס"ד דלא ידעינן

מיעוטא האי יגאלנו אמאי לא יליף

ק"ו שמכרוהו ב"ד יהיה נגאל באלה

ומה נמכר לעובד כוכבים שחינו

נגאל בששא נגאל באלה מכרוהו ב"ד

שנגאל בשם אינו דין שיגאל באלה

ותירץ דאיכא למיפרך מה לנמכר

לעובד כוכבים שכן יוצא במיחת האדון מי

ולכן דין הוא שיגאל באלה תאמר

לנמכר לישראל שאינו יולא במיתת

האדון שהרי עובד את הבן ולכך דין

הוא שלא יגאל באלה ומ"מ קשה דהא

אמה עבריה מלינו למילף מהאי ק"ו

דנמכר לעובד כוכבים שהרי אינה

עובדת לא את הבן ולא את הבת והדר

נילף ע"ע הנמכר לישראל מהקישא

דעברי לעבריה ומהר"י תירן דחי לא יגאלנו ה״א דנמכר לישראל נמי

נגאל באלה וה"פ ומה מי שאינו נגאל

באלה פירוש ° דלא כתיב בקרא

בהדיא שיגאל באלה נגאל בשש נמכר

לעובד כוכבים דכתיב בהדיא בקרא

שנגאל באלה אינו דין שיגאל בשש

וה"נ אמרינן בפרק השוכר את

הפועלים (ב"מ דף פח:) דבעי למימר

דשור אוכל אפילו במחובר מק"ו

מאדם ומה אדם שאינו אוכל בתלוש

אוכל במחובר שור שאוכל בתלוש אינו

דין שאוכל במחובר אלמא עביד ק"ו

שיהא מוכר עלמו לישראל נגאל באלה וא"ת כי נמי לא

א) [לפת"ש תוס' חולין כב. ד"ה שיכול וכו' נראה דל"ג שלש תיבות הללו

והלא דין הוא], ב) [לקמן כא.], ג) [לקמן כא ע״א בסוה״ע, ע״ש], ד) ת״כ

פרשה בהר סיני פרק ט

בכת"י ועי מהרש"ל על

תוס׳ ד״ה ורבי יוםי הגלילי. ו) שבת לב: ב"מ נה. ר"ה

ט: זבחים כד: ומנחות יט.

חלין קימ:], 1) [עירובין פג, רבו, מ) [עירובין כה, נבו, מ) [כדלעיל ד ע"ב!, 0) [כדלעיל מומכר, וכל"לן, כ) [לעיל בעמוד א"ן, () [כדלקמן כ ע"ב!, מ) [לקמן ע"ב!, () [כדלקמן ע"ב!, () [כדלקמן ע"ב!, () [כדלקמן

ע"ש, **ס**) [בדפו"ר: וכיון. ונדכל"ל], **ע**) [ויקרא כה, נ],

מיקתא פ' בהר סיני, נ"א ור"ע וכן הוא

נר מצוה קנ א מיי׳ פ״ב מהל׳

מוסף רש"י

ענדים הלכה ו [ז]: קנא ב מיי׳ שם הל׳ ז:

יגאלנו. כחיב בנמכר לעובד כוכבים גבי קרובים ומשמע מיעוטה בא.). מקרא נ בסמיכת הפרשיות ואע"פ שאין היקש מפורש בהן כלומר מאן נינהו ומאי טעמייהו (גיטיו כב.).

ואם לא יגאל באלה. בנמכר לעובד כוכבים כתיב: באלה. בקרובים דכתיב לעיל מיניה או דודו וגו': ומה מי שאינו נגאל באלה. נמכר לישראל לא כתיב ביה גאולת קרובים דלא נפקא לן (לעיל דף יד:) מוהפדה אלא גאולת עלמה: נילף שכיר שכיר. גאולת קרובים

לנמכר לישראל מנמכר לעובד כוכבים דבנמכר לעובד כוכבים נמי כתיבח כשכיר שנה בשנה יהיה עמו: דפליגי עליה דרבי. ואמרי דנמכר לעובד כוכבים יוצא לשש: ר' יוםי הגלילי כו'. דמפיק האי באלה לדרשה אחריתי: באלה לשיחרור. גאלוהו קרובים אינו משתעבד להם: ויצא בשנת היובל. מאותו אחר שיגאלהו מן העובד כוכבים אלמא גאלו שאר כל אדם משתעבד לו: ונגאל זו גאולם אחרים. ולימדך שכל אדם בישראל גואלו מיד העובד כוכבים ואין העובד כוכבים יכול לטכב טליו ובטובד כוכבים שתחת ידינו הכתוב מדבר: ר' יוםי סבר מקרא נדרש לפניו. גאולת עלמו פשיטא לן דהויא לשחרור והיא מלמדת על שאר גאולות לר' יוסי אינה מלמדת אלא על גאולת קרובים שהיא לפניה ומקרא הנדרש ללמד נדרש ללמד על שלפניו הכתוב למעלה הימנו: שדי גאולת קרובים אגאולת עלמו. ללמד הימנו לפי שמלמד על שלפניו הילכך גאולת קרובים למדו מגאולת עלמו הכתובה אחריה: לאחריו. הכתובה למטה הימנו הילכך גאולת עלמו מלמדת על גאולת אחרים אלמא למוד גאולת אחרים מגאולת עלמו: ה"א כו". אבל השתא דכתיב באלה לומר שיש חילוק בין אלה לאחרים למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה: אי הכי. דבעלמא נדרש לפניו ולאחריו והכא משום דכתיב באלה הוא הדר קושיא לדוכתיה דר"ע היכי משתמע שעבוד דוילא בשנת היובל אקרובים: אלא בסברה פליגי. כלומר חי פשיטה לן דהאי באלה אקרובים קאי על כרחך שעבוד דוילא בשנת היובל אאחרים משתמע אלא בסברא פליגי אי האי באלה אקרובים קאי או אאחרים קאי דהא אחרים נמי בההוא קרא כתיבי: ר' יוסי הגלילי סבר מסתברת. חחרים לשעבוד דהאי באלה אקרובים קאי דשעבוד דוילא בשנת היובל אאחרים דאי אמרת כו': ור"ע סבר מסתברא. אהרובים שעבוד והאי אלה אאחרים

קחי ושעבוד דוילא ביובל אקרובים קאי דאי אמרת כו': לכדתניא. ללמדך

ואם לא יגאל באלה רבי אומר יבאלה הוא יואם נגאל ואיז נגאל בשש שיכול יוהלא דיז הוא ומה מי שאינו נגאל באלה נגאל בשש זה שנגאל באלה אינו דין שנגאל בשש ת"ל באלה באלה הוא נגאל ואין נגאל בשש ואי םלקא דעתך יליף שכיר שכיר אמאי קאמר ומה מי שאינו נגאל באלה נילף שכיר שכיר אמר רב נחמן בר יצחק לעולם יליף שכיר שכיר ושאני הכא °דאמר קרא 2יגאלנו לזה ולא לאחרי ומאן תנא דפליג עליה דרבי ר' יוםי הגלילי ור"ע דתניא לא יגאל באלה ר' יוםי הגלילי אומר באלה לשחרור בשאר כל אדם לשעבוד ר"ע אומר באלה לשעבוד בשאר כל אדם לשחרור מאי מעמא דרבי יוםי הגלילי אמר קרא אם לא יגאל באלה אלא באחר ויצא בשנת היובל ור"ע אומר אם לא יגאל אלא באלה ויצא בשנת היובל יוםי הגלילי מידי אלא באלה כתיב אלא בהאי קרא קמיפלגי או דודו או בן דודו יגאלנו ידו זה גאולת קרובים או השיגה ידו זה גאולת עצמו ונגאל זו גאולת אחרים ר' יוםי הגלילי סבר מקרא נדרש לפניו שדי גאולת קרובים אגאולת עצמו מה גאולת עצמו לשחרור אף גאולת קרובים לשחרור ור"ע סבר מקרא נדרש לאחריו שדי גאולת אחרים אגאולת עצמו מה גאולת עצמו לשחרור אף גאולת אחרים לשחרור אי הכי באלה למה לי אי לאו באלה ה"א ימקרא נדרש בין לפניו בין לאחריו והכל לשחרור אי הכי הדר קושיא לדוכתיה אלא בסברא קמיפלגי רבי יוםי הגלילי סבר מסתברא גאולת אחרים לשיעבוד דאי אמרת לשחרור הוו מימנעי ולא פרקי ליה ור"ע סבר מסתברא גאולת קרובים לשיעבוד דאי אמרת לשחרור כל יומא ויומא אזל ומזבין נפשיה א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זו דברי רבי יוםי הגלילי ור"ע אבל חכ"א יהכל לשחרור "מאן חכמים רבי היא דמפיק ליה להאי באלה לדרשה אחרינא ומקרא גדרש בין לפניו ובין לאחריו ורבי

תורה אור השלם

 וְאִם לֹא יִנְּאֵל בְּאֵלֶה וְיָצָא בִּשְׁנַת הַיֹּבֵל הוֹא וֹבְנֶיו עִמּוֹ: ויקרא כה נד יגאלנו או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו או :השִּׁיגָה יְדוֹ וְנְגְאָל

גליון הש"ם

גם' רא"ק ינאלנו לזה ולא לאחר. ע' יומא מ ע"ב מד"ה ועשהו מטאת: תום' בקרא בהדיא. וכיולא בזה בקרא בהדיא. נכיול כל ע"ל ברש"י שם:

הגהות הב"ח (א) גפ' יגאלנו זו גאולת קרובים כו' זו גאולת

מוסת תוספות

א. ושהריז השתא מיעטנו יוצא בשש. תוק' הרח"ש.

> מאדם שאינו אוכל בתלוש אע"פ שאע"פ שהעובד כוכבים תחת ידך אם לא יגאל ישתעבד בו עד היובל ואי אתה רשאי לבא עליו בעקיפין: שאמת הוא שאוכל אף בתלוש אלא ה"פ שאינו אוכל בתלוש דלא כתיב בהדיא בהרא שאדם אוכל בתלוש כדפי׳ הכא: ומה מי שאינו נגאד לאחרת

האי ויצא בשנת היובל מאי עביד ליה

מיבעי ליה לכדתניא ויצא בשנת היובל

בטובד

באדה יוצא בשש בו'. ואם תאמר שדה אחוזה יוכיח שנגאלת באלה ואינה נגאלת בשש אף אני אביא נמכר לעובד כוכבים דה"נ לקמן (דף כ:) עביד הוכחה מעבד לשדה ומשדה לעבד וי"ל דאיכא למפרך מה לשדה שכן אינה יולאה במיחח האדון להכי אינה יולאה בשש חאמר בנמכר לעובד כוכבים שיולא במיחת האדון על כן דין הוא שיולא בשש: ורבי יוםי הגדידי מידי אלא י[באחר] בתיב. נראה דלא גרם ליה דפשטיה דקרא הכי הוא ועוד דבמסקנא לא מתרצא ההיא קשיא בין לר׳ יוסי הגלילי בין לר״ע וברוב ספרים אינו ולספרים דגרסי ליה נראה להר״מ דהכי פירושו מידי אלא [באחר] כחיב © כיון דלא איירי כלל אלא מקרובים מנליה לר׳ יוסי הגלילי דבשאר כל אדם לשעבוד דילמא קרובים מלו למפרקיה אבל אחרים לא מלו למפרקיה אפילו לשעבוד ובהכי מתרלא שפיר אמסקנא דמיירי קרא נמי אגאולת רחוקים וא"ר פשטיה דקרא הכי הוא למר כדאים ליה ולמר כדאים ליה: אלא בסברא קמיפלגי. פי׳ בקונטרס אי פשיטא לן דהאי באלה אקרובים קאי ע״כ שעבוד דויצא בשנת היובל אאחרים מישתמע כדקאמר ר' יוסי הגלילי משום דמלית להקשות לר"ע מידי אלא באלה כתיב אלא בסברא פליגי אי האי באלה אקרובים קאי או אאחרים קאי דהא אחרים נמי כמיב בהאי קרא ר' יוסי סבר באלה אלו קרובים ור"ע סבר באלה אלו אחרים והקשה רבי' ברוך כיון דאית ליה לר״ע דהאי באלה אלו אחרים ולשחרור היכי קאמר לעיל ר״ע באלה לשעבוד אדרבה ה״ל למימר באלה היינו אחרים לשחרור ויש לומר לדברי ר׳ יוסי הגלילי קאמר כלומר מה שאתה קורא באלה דהיינו קרובים לשעבוד: ורבי האי ויצא בשנת היובד מאי עביד דיה. לא בעי למאי אתא דהא מיבעי ליה שאינו יולא מתחת יד עובד כוכבים עד היובל אלא הכי בעי אמאי נקט בשנת היובל והא כתיב בקרא אחרינא עד שנת היובלש: